

Tidspunktet for ophør af faders bidragspligt

Fundet, at Fyns amts og justitsministeriets behandling af en sag om tidspunktet for bortfald af en faders pligt til at betale børnebidrag ikke havde været helt fyldestgørende.

FOB nr. 80.281

Meddelt det sociale udvalg i Middelfart kommune, at jeg gik ud fra, at udvalget under hensyn til de nu i sagen foreliggende oplysninger og synspunkter ville tage sagen om inddrivelse hos faderen af forskudsvis udlagte bidrag op til fornyet overvejelse.

(J. nr. 1979-444-62).

M klagede over, at justitsministeriet havde tiltrådt en afgørelse fra Fyns amt, hvorved amtet havde bestemt,

a) dels at M's fraskilte hustru H med virkning fra den 29. august 1977 og indtil videre skulle betale det til enhver tid gældende normalbidrag for en moder til sønnen B's underhold - og ikke som ønsket af M med virkning fra den 1. august 1977,

b) dels at normalbidraget, som det var pålagt M at betale til B's underhold, bortfaldt med virkning fra den 29. august 1977 - og ikke som ønsket af M med virkning fra den 29. november 1976.

Den 6. marts 1980 skrev jeg således til justitsministeriet:

»Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at (M) og hans hustru, (H), som havde været gift siden den 16. september 1961, blev skilt ved bevilling den 29. september 1976. Som vilkår for skilsmissen gjaldt, at forældremyndigheden over fællesbarnet (B), født den 20. april 1963, blev tillagt (M), mens forældremyndigheden over ægteparrets to yngre børn blev tillagt (H) ...

Af udskrift fra Fyns amts forhandlingsprotokol (for den 7. juli 1976) fremgår, at (M) og (H) var enige om, at også (B) - uanset at han blev undergivet (M's) forældremyndighed - skulle opholde sig hos (H), »indtil (M) har fundet en anden permanent bolig«.

De var enige om, at (M) indtil videre skulle bidrage til alle 3 børn med normalbidraget fra skilsmissebevillingens dato, således at bidrag til (B) forfaldt månedsvis forud, og bidragene til de to andre børn forfaldt halvårsvis forud. Amtet udfærdigede børnebidragsresolution af 29. september 1976 i overensstemmelse hermed - lydende på bidrag »indtil videre«. Jeg går ud fra, at aftalen om, at bidraget til (B) skulle betales månedsvis, havde sammenhæng med den ovennævnte aftale om, at (B) (kun) skulle bo hos (H) »indtil (M) har fundet en anden permanent bolig«.

Den 12. august 1976 udfærdigede (M) et ansøgningskema til Middelfart kommune om forhøjet og ekstra børnetilskud. På skemaet blev noteret, at »ifølge aftale med (M) udbetales oktober kvartal 1976 til hustruen«.

...

Efter (M's) oplysninger betalte han børnebidrag til (B) de to første måneder efter skilsmissen, indtil (B) i november 1976 flyttede hen til ham i et hus, han havde købt. Efter den tid betalte han ikke bidrag til (B) og modtog heller ikke bidrag fra (H) til (B), idet (B) sov og spiste hos hende, når (M) arbejdede på forskudt arbejdstid.

Ved skrivelse af 18. juni 1977 ansøgte (M) Fyns amt om at få udbetalt børnebidrag til (B) fra 1. august 1977 at regne ((M) foreslog, at forholdet blev ordnet på den måde, at det bidrag, han betalte til de to børn, hans tidligere hustru havde forældremyndigheden over, blev halveret, og at han således gav afkald på bidrag til (B)); om baggrunden for ansøgningen henvises til telefonnotat af 8. august 1977 ...

I et oplysningsskema til brug for bidragssagen oplyste (H) den 1. juli 1977 følgende:

»...

Forældremyndigheden over (B) er hos min tidligere mand, (M). Desuagtet tilbringer (B) størstedelen af tiden hos mig, især p.gr.a. min mands arbejdsforhold. Han spiser hos mig, jeg giver ham madpakke med i skole, jeg vasker hans tøj osv. og amtet har derfor tidligere fastsat mit bidrag til 0,- kr.

...«

Af et notat af 27. juli 1977 i Fyns amts sag fremgår følgende om en telefonsamtale, som amtet samme dag havde med (H):

»Hustruen oplyser, at (B) i løbet af en måned bor hos hende i de 3 uger (både dag og nat).

(B) har sit tøj og sine hverdagsting hos hustruen.

Hustruen protesterer mod at blive sat i bidrag til (B).

...«

Amtet fik samme dag telefonisk oplyst fra folkeregisteret i Middelfart, at (B) sammen med faderen den 27. november 1976 var flyttet til adressen ... i Middelfart ...

Af et notat af 8. august 1977 fra Fyns amts sag fremgår følgende om en telefonsamtale, amtet s.d. havde med (M):

»Manden bekræfter, at (B) har boet meget hos hustruen. Det skyldes mandens arbejde, hvorved han er borte fra hjemmet 14 nætter pr. måned, og i disse nætter har (B) overnattet hos hustruen, desuden har (B) ofte været babysitter for de børn, som hustruen har forældremyndigheden over.

Men fra 1. august 1977 er manden flyttet sammen med en anden dame, hvorfor (B) ikke behøver at være hos hustruen, når manden arbejder. Bidrag til (B) søges derfor fra den 1. august 1977.

...«

Den 9. august 1977 oplyste (H) telefonisk til amtet, at (B) efter den 1. august 1977 var kommet lige så meget hos hende, som han plejede.

Ved skrivelse af 24. august 1977 meddelte amtet (M) følgende:

»... amtet har pålagt Deres tidligere ægtefælle at bidrage til (B's) underhold, jfr. vedlagte bidragsresolution. Amtet har desuden påtegnet Deres eksemplar af bidragsresolutionen af 29. september 1976, der fremsendes vedlagt, om, at bidraget til (B) bortfalder fra den 29. august 1977. Amtet har ikke fundet

grundlag for at nedsætte de bidrag, som De er pålagt at betale til fællesbørnene ...«

Ved en skrivelse af s.d. underrettede amtet (H) om afgørelsen, og amtet tilføjede:

»Deres bidragsresolution af 29. september 1976 er dags dato blevet forsynet med påtegning om, at Deres tidligere ægtefælles bidragspligt over for (B) ophører fra den 29. august 1977. Resolutionen er tilbagesendt Middelfart kommune, hvorfra den har været udlånt.«

...

Den 26. august 1977 udfærdigede (H) en ansøgning til social- og sundhedsforvaltningen i Middelfart kommune om forskudsvis udbetaling af bidrag til (B) for perioden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977.

Ansøgningsskemaets spørgsmål om barnets opholdssted besvarede hun med »Mor«, og skemaets spørgsmål om, hvorvidt »bidragsskyldige« direkte til hende havde betalt noget afdrag på det ansøgte bidrag, besvarede hun med »nej«. Skemaet blev underskrevet »på tro og love«.

Bidraget blev herefter udbetalt forskudsvis af kommunen med 3.449 kr. (for perioden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977).

I skrivelse af 1. september 1977 meddelte kommunen (M):

»Det skal herved meddeles, at man er anmodet om at afkræve Dem bidrag indtil 29.8.1977 med kr. 3.449,00.

I den anledning skal man anmode Dem om at give møde på social- og sundhedsforvaltningen inden 8 dage fra dato.«

...

Ved skrivelse af 2. september 1977 attesterede Middelfart kommune, social- og sundhedsforvaltningen, at (M's) tidligere hustru den 26. august 1977 havde begæret bidrag udbetalt for tiden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977 til (B) i henhold til bidragsresolutionen af 29. september 1976. Kommunen anførte, at »bidraget er udlagt forskudsvis med 3.449,00 kr.«.

Den 5. september 1977 rettede (M) telefonisk henvendelse til amtet og oplyste (ifølge amtets telefonnotat):

»... at hustruen fra forvaltningen har fået udbetalt bidrag til (B) frem til 29. august 1977, hustruen har ikke fået dette bidrag i en længere periode, hvorfor manden var blevet afkrævet ca. 3.000 kr. i bidrag til (B). Manden vil/har drøftet med forvaltningen, om hustruen har været berettiget til at få bidraget udbetalt.«

...

I skrivelse af 16. september 1977 klagede (M) til justitsministeriet over amtets afgørelse af 24. august 1977 ... Han spurgte om grunden til, at amtet havde sat hans hustru i bidrag til (B) en måned senere, end han havde anmodet om.

Vedrørende hans egen bidragsbetaling til (B) anførte han:

»...

Jfr. Fyns stiftamts forhandlingsprotokol indgik jeg den aftale med tidligere hustru, at betale bidrag til (B) indtil jeg fandt en anden permanent bolig, end det værelse jeg flyttede på 9. juli 1976.

Den 28. nov. 1976 flyttede jeg, sammen med (B), ind i et hus jeg havde købt til overdragelse 1. dec. 1976. Efter den tid betalte jeg således ikke bidrag til

(B) og modtog heller ikke, som det var min ret, fra fraskilte hustru, fordi (B) sov og spiste hos hende når jeg var på arbejde. Et antal måneders tjenesteliste vedlagt. (B) har været hos sin mor oftere, fordi han har passet hans 2 små brødre, når mor skulle til banko 3-4 gange ugentlig. Han har dog ikke fået penge for det. Naturligvis.

Den 24. juli indgik jeg papirløst ægteskab og min forlovede flyttede ind hos mig. Derfor fandt jeg det rimeligt at fordre bidraget for (B) fra 1. august.

Indtil da har tidligere hustru ikke nævnt noget om hun skulle have bidrag for (B), men da Fyns stiftamt så skriver på bidragsresolutionen, at mit bidrag til (B) bortfalder pr. 29. aug. går hun ned på socialkontoret og får udbetalt 3.349,- kr. ovenikøbet for 2 mdr. som hun har fået en gang før. Jeg har gjort Fyns stiftamt opmærksom på, det er urimeligt, jeg skal betale bidrag til en dreng, jeg har boende og haft de nødvendige udgifter på. Men de svarer blot jeg skulle have søgt om fritagelse for dette bidrag, på det tidspunkt jeg flyttede til en anden permanent bolig, altså, huset jeg bor i nu.

Jeg anede ikke noget om dette forhold og gik ud fra som givet, at den sag var i orden.

...«

...

I anledning af klagen af 16. september 1977 anmodede justitsministeriet ved skrivelse af 23. september 1977 Fyns amt om en udtalelse om sagen.

...

I en udtalelse af 4. oktober 1977 til justitsministeriet meddelte Fyns amt - som svar på justitsministeriets anmodning af 23. september 1977 om en udtalelse vedrørende (M's) klage af 16. september 1977 - at amtet kunne henholde sig til sine afgørelser af 24. august 1977 ... Amtet bemærkede, »at der ikke for amtet var oplyst, at betalingen af bidrag til (B) i henhold til amtets resolution af 29. september 1976 var ophørt med udgangen af november måned 1976, og at bidraget ved en eventuel stiltiende overenskomst mellem parterne kan anses for bortfaldet fra den 29. november 1976«.

...

Ved skrivelse af 31. oktober 1977 meddelte justitsministeriet (H), at (M) havde klaget over Fyns amts afgørelser af 24. august 1977 ... og til orientering vedlagde ministeriet fotokopier af (M's) skrivelser af 16. september 1977 ... Justitsministeriet anmodede samtidig (H) om, såfremt hun havde bemærkninger til sagen ud over, hvad hun tidligere havde anført, at fremkomme med sine synspunkter inden 10 dage.

I den anledning telefonerede (H) til justitsministeriet og meddelte følgende - ifølge ministeriets telefonnotat:

»... Vedrørende børnebidraget til (B) oplyste hun, at hun har betalt det hun skulle. For den tid, hvor (B) opholdt sig hos hende, har hun fået bb udbetalt fra det offentlige. ...«

Ved skrivelse af 29. november 1977 meddelte Middelfart kommune (M), at det bidragsbeløb, kommunen havde udbetalt, ikke skulle tilbagebetales, før justitsministeriet havde truffet afgørelse i sagen.

Ved skrivelse af 13. juli 1978 meddelte justitsministeriet (M), at ministeriet efter en gennemgang af sagen ikke havde fundet grundlag for at ændre amtets afgørelser. Ministeriet tilføjede, at det i sager om ændring af bidrag er overøvrighedernes praksis som hovedregel at lade ændringen få virkning fra først-

kommende forfaldsdag efter afgørelsen. Justitsministeriet havde ikke fundet, at der i den foreliggende sag forelå særlige omstændigheder, der kunne be-
grunde en fravigelse af den nævnte praksis.

Den 31. juli 1978 anmeldte (M) sin tidligere hustru til politiet i Middelfart for bedrageri ved uretmæssigt at have fået forudbetalt underholdsbidrag (3.449 kr.) for perioden fra den 29. november 1976 til den 29. august 1977 fra socialforvaltningen i Middelfart kommune med den virkning, at han af kommunen blev afkrævet beløbet; ifølge politiets akter synes hverken (M) eller politiet at have været opmærksomme på, at det nævnte forskudsbeløb også dækker perioden fra den 29. september til den 29. november 1976, for hvilken (M) hævder at have betalt bidrag direkte til (H).

I anledning af anmeldelsen blev en overassistent i kommunens socialforvaltning den 9. august 1978 afhørt til politirapport. Af rapporten fremgår følgende:

»...

Afhørte kontrollerede ikke, hvor (B) på det tidspunkt var tilmeldt, og han var uvidende om, at (B) ikke på det tidspunkt opholdt sig hos moderen, men var hos anmelderen. Afhørte siger videre, at de normalt ikke foretager en sådan kontrol, når de har en bidragsresolution at udbetale efter.

Afhørte tænkte ikke over hustruens udfærdigelse af begæringen, hvor hun i rubrikken »barnets/børnenes opholdssted« skriver »mor«, idet han har taget for givet, at (B) var hos hende.«

Den amtsfuldmægtig, der havde behandlet sagen i Fyns amt, oplyste den 15. august 1978 følgende til politiet:

»... at årsagen til påtegningen på bidragsresolutionen 29/8-77 om bortfald af bidrag til (B) skyldes, at manden på det tidspunkt søgte om at få sat hustruen i bidrag til (B). På det tidspunkt havde afhørte været i telefonisk kontakt med hustruen, der havde oplyst, at (B) boede hos hende ca. 3 uger af hver måned p.g.a. mandens natarbejde. Dette var foreholdt manden (anm.), der havde bekræftet hustruens udtalelse, idet han havde sagt, at han arbejdede 14 dage om natten og der ud over var (B) tit barnepige for mindre søskende, der har fast ophold hos moderen.

...«

Den 12. september 1978 nægtede (H) sig skyldig i sigtelsen. Hun forklarede om forholdet til politirapporten:

»... at hun fra Fyns stiftamt fik tilsendt en bidragsresolution, der var påtegnet, at bidraget til (B) bortfaldt den 29. aug. 1977. Da hun få dage efter modtagelsen alligevel skulle på den sociale forvaltning for at afhente bidrag til de andre børn, havde hun denne resolution med. Hun fik her oplyst af (overassistent i kommunens socialforvaltning), at hun også skulle have bidrag til (B), blot skulle hun udfærdige en begæring, hvorefter pengene ville blive tilsendt hende på check. Hun udfærdigede begæringen - der er vedl. sagen i fotokopi - og hun erkender, at hun har skrevet, at (B) opholdt sig hos hende, hvilket var i overensstemmelse med sandheden, idet (B) i hvert fald 3 uger af hver måned boede hos hende. Hun klædte ham og bospiste ham, ligesom hun sørgede for, at han kom i skole. Hun mener, at (B) højst sov hos faderen (anm.) 1 nat pr. uge i den periode. Dette skyldtes tildels mandens arbejde om natten, men også, at (B) jævnlige var barnepige til sine mindre søskende.

Hun nægter derfor, at hun har foretaget sig noget ulovligt, og hun havde jo skriftligt fra stiftamtet bevis for, at det udbetalte bidrag tilkom hende. Pengene har hun senere forbrugt i det daglige.

...«

I skrivelse af 2. november 1978 indstillede politimesteren i Middelfart til statsadvokaten, at sagen mod (M's) tidligere hustru blev sluttet, dvs. at der ikke rejstes tiltale. Politimesteren fremhævede bl.a.:

»... at (B) ifølge amtets notater den overvejende del af nævnte periode har haft bopæl hos moderen, ... at bidragspligten i henhold til amtets resolution først bortfaldt den 29. august 1977, samt ... at kommunen oplyser sigtede om, at hun kan få bidrag også til (B) mod at udfylde en begæringsblanket ...«

Den 22. november 1978 tiltrådte statsadvokaten politimesterens indstilling.

Af et notat af 30. januar 1979 i social- og sundhedsforvaltningens journal fremgår det, at (M) erklærede sig utilfreds med at skulle betale det forskudsvis udbetalte bidrag »da han påstår, at han har forsørget (B) det meste af tiden«.

Af et notat fra forvaltningen af 2. februar 1979 fremgår det, at »sagen (er) gennemgået med ham (M) - han vil klage over amt og justitsministerium«.

I februar 1980 har socialforvaltningen telefonisk oplyst over for en af mine medarbejdere, at kommunens indkrævning af bidraget til (B) er stillet i bero på min behandling af sagen.

I (M's) skrivelse af 2. april 1979 til mig henviste han til skilsmissebevillingen, hvorefter han fik forældremyndigheden over (B). Han anførte endvidere følgende vedrørende spørgsmålet om underholdsbidrag til (B):

»Drengens moder, (H), blev kendt bidragspligtig. Drengen skulle bo hos hende indtil det tidspunkt, jeg fik en anden permanent bolig. 1. dec. 1976 flyttede (B) og jeg ind i det hus vi bor i nu. Jeg skulle betale bidrag for ham i den mellemiggende tid, og jeg gjorde det.

Men da jeg er ansat ved Jernbanepostkontor 2 i Fredericia og er borte fra hjemmet nogle døgn i løbet af en måned, fandt tidligere hustru og jeg ud af, at det var bedst for (B), at han opholdt sig hos hende, når jeg var borte fra hjemmet. Skolegang, opsyn m.m.

Da hun så efter drengen, skulle jeg ikke have børnebidrag fra hende, endvidere satte jeg haven godt i stand, samt foretog et omfattende reparationsarbejde i huset, som hun, iflg. bodelingsoverenskomsten overtog ved skilsmissen.

I det tidsrum, fra 1. dec. 1976 og indtil den endelige bidragsresolution fra Fyns stiftamt forelå, krævede (H) ikke bidrag for (B)!

Den 24. juli 1977 flyttede (X) ind hos (B) og mig, og jeg ansøgte herefter om at få tilkendt børnebidrag til (B) fra 1. aug. 1977...

(B) har ikke på noget tidspunkt været i tvivl om, at hans hjem er her, og har været det siden 1. dec. 1976, og jeg har, fra sidstnævnte dato, fra Middelfart kommune modtaget ekstra- og forhøjet børnetilskud, da jeg var alene med drengen. Fra 1. aug. 1977 fik jeg dette tilskud reguleret ...

... hvad angik de 3.449 kr. som (H) hævdede med tilbagevirkende kraft, på socialforvaltningen her i byen. Penge som hun ikke var berettiget til at få udbetalt, hvilket ... (socialforvaltningens sagsbehandler; min bemærkning) gav mig ret i, da han hørte sagens rette sammenhæng.

Men udrød han, hun skrev da under på, at drengen boede hos hende. Med sig havde hun bidragsresolutionen.

...

Efter at ... (sagsbehandleren) først havde ment, at Kommunen måtte bære tabet for de udbetalte 3.449,- kr., endda med 99 pct. sikkerhed, gik han derefter

ter så vidt, efter at have set brevet fra Justitsministeriet, at erklære Kommunen uden skyld, og jeg skulle derfor betale nævnte beløb.

At (H) allerede havde fået udbetalt bidrag for (B), fra mig, angående oktober og november måneder, er blot en lille del, der er med til at sætte tingene på plads.

...

Jeg finder at Fyns Stiftamt har behandlet denne sag eensidigt til tidligere hustru fordel. Bl.a. den tilføjelse til bidragsresolutionen: Bidraget til (B) bortfalder fra 29. aug. 1977, tiltrods for at sagsbehandleren vidste god besked med at (B) boede hos mig, og at han havde gjort dette fra 1. dec. 1976.

Gælder den forhandling der førtes på Fyns Stiftamt 7. juli 1976 ikke?

...«

Under henvisning til, at (M's) tidligere hustru (og dennes samlever) havde fået udleveret hans skrivelser af 16. september 1977 og 2. oktober 1977 til justitsministeriet til gennemlæsning, forespurgte han, om det kunne være rigtigt, at justitsministeriet kun henvendte sig til én af parterne.

Fyns amt anførte i sin udtalelse af 15. maj 1979 i anledning af (M's) klage til mig:

»...

For så vidt angår de i ombudsmanden omstående skrivelse punkt a, og punkt b, trufne afgørelser skal man bemærke, at amtet efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger om barnets ophold hos moderen ikke fandt grundlag for at lade bidraget til (B) bortfalde fra et tidligere tidspunkt end førstkommande forfaldsdag den 29. august 1979, eller at tilpligte moderen at betale bidrag til (B's) underhold fra et tidligere tidspunkt.

...

Justitsministeriet henholdt sig i skrivelse af 30. maj 1979 til sin afgørelse af 13. juli 1978 og amtets redegørelse af 15. maj 1979.

...

Efter min gennemgang af sagen finder jeg at burde gøre følgende foreløbige bemærkninger - navnlig med relation til klagepunkt b vedrørende (M's) bidrag til (B).

A)

For de første 2 måneder efter (M's) og (H's) skilsmisse (perioden fra den 29. september 1976 til den 29. november 1976) ses der ikke at foreligge nogen tvivl om (M's) bidragspligt.

Der foreligger imidlertid med hensyn til denne 2 måneders periode et uafklaret problem vedrørende den forskudsvis udbetaling af bidrag fra socialforvaltningen i Middelfart til (H) og vedrørende spørgsmålet om socialforvaltningens inddrivelse af det forskudsvis udlagte beløb hos (M).

Som tidligere nævnt fremgår det af sagen (kommunens akter), at det forskudsvis udlagte beløb til (H) (også) omfatter bidrag til (B) for de to første måneder efter skilsmissen, hvor han boede hos (H).

Under straffesagen synes som tidligere nævnt hverken (M) selv eller politiet at have været opmærksom herpå.

Så vidt ses er det først af (M's) skrivelser af 16. september 1977 til justitsministeriet og af 2. april 1979 til mig, at det (henholdsvis indirekte og direkte) fremgår, at (M) gør gældende, at han i disse 2 måneder betalte bidrag (til (H)).

(H) anførte i ansøgningsskemaet af 26. august 1977 til socialforvaltningen vedrørende forskudsvis udbetaling af bidrag, at (M) ikke direkte til hende havde betalt noget afdrag på bidraget til (B). (H) ses imidlertid ikke på noget tidspunkt at være foreholdt (M's) påstand om, at han har betalt bidrag for de nævnte to måneder - hvad der heller ikke ses at have været særlig anledning til før (M's) skrivelse af 16. september 1977 til justitsministeriet.

Jeg går ud fra, at (M) vedrørende dette spørgsmål må henvises til at gøre sin indsigelse om, at beløbet ikke (længere) skyldes, gældende over for Middelfart kommune og - såfremt kommunen fastholder sit krav for disse to måneder mod (M) - til at påklage kommunens afgørelser (om forskudsvis udbetaling/om indkrævning) til amtsankenævnet, jfr. § 32, stk. 2, i børnetilskudsloven (lovbekendtgørelse nr. 609 af 29. november 1978) og § 23 a i lov om inddrivelse af underholdsbidrag (lovbekendtgørelse nr. 567 af 16. marts 1978) eller - for så vidt der bliver spørgsmål om udpantning eller løntilbageholdelse at gøre sin indsigelse gældende over for fogeden, jfr. § 23 a, jfr. §§ 4 og 5 i inddrivelsesloven.

B)

Med hensyn til spørgsmålet om (M's) bidragspligt - og betalingspligt over for (H) - vedrørende perioden fra den 29. november 1976 til den 29. august 1977 skal jeg bemærke følgende:

1) Ved Fyns amts bidragsresolution af 24. august 1977 har amtet forudsat, at (M) havde bidragspligt vedrørende (B) for hele perioden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977 - altså også efter den 29. november 1976.

Efter min mening er det imidlertid meget tvivlsomt, om en sådan bidragspligt eksisterede.

Vel lød bidragsresolutionen af 29. september 1976 (vedrørende bidrag til alle 3 børn) på bidrag »indtil videre«, men det er efter min mening nærliggende at antage, at bidragsresolutionen, der, for så vidt angår (B) lød på månedsvise bidrag, skulle betragtes som nøje knyttet til og begrænset af aftalen om, at (B), som (M) fik forældremyndigheden over, (kun) skulle bo hos (H), »indtil (M) har fundet en anden permanent bolig«. Og uanset oplysningen om (B's) mange overnatninger hos moderen (også) efter den 27. november 1976, da (B) flyttede med (sammen med) faderen i den permanente bolig, faderen nu havde fået, synes det mest nærliggende at lægge til grund - og ses heller ikke (klart) bestridt af (H) - at (B) fra dette tidspunkt havde sin bopæl hos faderen, (som folkeregisteret udviser).

Alt hvad der skete i sagen indtil det tidspunkt - den 26. august 1977 - da (H) efter at have modtaget amtets afgørelse af 24. august 1977 ansøgte om forskudsvis udbetaling af bidrag hos socialforvaltningen i Middelfart - synes da også at tyde på, at begge parter er gået ud fra, at (M's) bidragspligt var ophørt fra den 27. (29.) november 1976.

(M) holdt op med at betale bidrag.

(M) søgte den 12. august 1976 om børnetilskud, men ifølge aftale mellem ham og socialforvaltningen skulle (alene) børnetilskuddet for oktober kvartal 1976 udbetales til (H). (M) har derefter fået udbetalt forhøjet og ekstra børnetilskud til (B), indtil han flyttede sammen med sin forlovede den 1. august 1977.

Der foreligger ingen oplysninger om, at (H) har afkrævet (M) noget bidrag for (B) i perioden november 1976-august 1977.

(H) henvendte sig heller ikke til kommunen i denne periode med henblik på forskudsvis udbetaling af - det månedsvise forfaldne - børnebidrag.

Jeg går ud fra, at (H) i perioden november 1976-august 1977 fik udbetalt bidrag fra (M) til *de to børn*, hun havde forældremyndigheden over, uden at denne begrænsning i bidragsbetalingen gav hende anledning til at foretage noget vedrørende spørgsmålet om (M's) bidragsbetaling vedrørende (B).

(H) gav i oplysningsskemaet til amtet den 1. juli 1977 udtryk for, at amtet tidligere for (B's) vedkommende havde »fastsat mit bidrag til 0 kr.« - hvorimod hun ikke kom ind på spørgsmålet om (M's) bidragspligt vedrørende (B) - og det gjorde hun efter det oplyste heller ikke i sine påfølgende telefonsamtaler med amtet, der også vedrørte spørgsmålet om hendes bidragspligt.

2) For så vidt det uanset det ovenfor anførte lægges til grund, at (M) havde bidragspligt over for (B) for den her omtalte periode, kan der - uafhængigt heraf - rejses spørgsmål, om (H) var berettiget til at indkræve beløbet, jfr. børnelovens § 18, stk. 2, om hun kunne kræve det forskudsvis udbetalt fra socialforvaltningen, jfr. børnetilskudslovens § 21 (der må forstås som indeholdende en henvisning til børnelovens § 18, stk. 2), og om hun (kommunen) kunne kræve beløbet inddrevet ved det sociale udvalgs foranstaltning hos (M), jfr. inddrivelseslovens § 1 (der ligeledes må forstås som indeholdende henvisning til børnelovens § 18, stk. 2).

På det foreliggende grundlag forekommer det mig mest nærliggende at besvare disse spørgsmål benægtende:

Forudsætningerne for, at en person kan kræve bidrag fastsat/indkræve bidraget/kræve bidraget forskudsvis udbetalt/kræve bidraget inddrevet er,

1°) at den pågældende »afholder udgifterne ved barnets forsørgelse«, og

2°) at den pågældende »har eller ved forældremyndighedens ophør havde forældremyndigheden over barnet eller lovligt har barnet i pleje«.

ad 1°) Selv om begge forældre bidrog til barnets forsørgelse, synes det - efter den 27. november 1976 - mest nærliggende at betragte faderen som den, der »afholder udgifterne ved barnets forsørgelse«; ved amtets resolution af 24. august 1977 blev (H) da også sat i bidrag, uanset at der ikke forelå oplysninger om, at (B) efter den 1. august 1977 opholdt sig mindre hos (H), end han havde gjort før, jfr. ovenfor.

ad 2°) Og selv om (B) i betydeligt omfang har overnattet hos (H), synes der ikke i de foreliggende oplysninger grundlag for at antage, at der har foreligget en situation, der kan sidestilles med, at hun har haft ham i pleje. Noget andet er, at det omfang, hvori (B) opholdt sig hos (H), gjorde det rimeligt, at (M) ikke rejste spørgsmål om at få sat hende i bidrag til (B).

Når amtet og justitsministeriet har bestemt, at (M's) bidragspligt vedrørende (B) først skal bortfalde med virkning fra den 29. august 1977 er der, så vidt jeg forstår, alene tale om en anvendelse af ministeriets almindelige retningslinjer om som hovedregel at lade ændringer af tidligere bidragsafgørelser ske alene med fremtidig virkning (fra førstkommande forfaldsdag efter ændringsafgørelser).

Jeg finder imidlertid at burde udbede mig en udtalelse om, hvorvidt disse almindelige retningslinjer også bør anvendes i tilfælde, hvor det forhold, der begrunder en bidragsændring/bortfald, består deri, at den, der ved

den oprindelige bidragsresolution er forudsat at være den »bidragsberettigede«, må antages - således som tilfældet er her - *forud for ændringen* at have mistet sin ret til at indkræve bidraget, og eventuelt yderligere deri, at den efter resolutionen bidragspligtige nu selv opfylder betingelserne i § 18, stk. 2, for at kræve bidrag fastsat.

Besvares dette spørgsmål bekræftende, bliver konsekvensen, at der fastholdes en bidragspligt (eventuelt - som her - for forældremyndighedens indehaver) for en periode, hvor den »bidragspligtige« har barnet hos sig og opfylder sin forsørgelsespligt - og hvor grundbetingelsen i børnelovens § 13, stk. 2, for bidragspålæg ikke har været opfyldt.

3) For så vidt det antages, at (M) har haft bidragspligt for perioden fra den 29. november 1976 til den 29. august 1977, og at denne pligt ikke efterfølgende kan ophæves ved tilbagevirkende kraft, og, for så vidt kommunen fastholder sit krav om at modtage betaling fra (M) af det forskudsvis udlagte bidrag, går jeg ud fra, at (M) må henvises til at gøre sine indsigelser om, at han ikke har haft bidragspligt/at (H) ikke har været berettiget til at kræve bidrag gældende ved klage over kommunens afgørelser (om forskudsvis udbetaling og om indkrævning) til amtsankenævnet, jfr. børnetilskudslovens § 32 og inddrivelseslovens § 23 a, og - hvis der bliver spørgsmål om udpantning eller løntilbageholdelse - over for fogeden.

C)

Jeg skal endelig pege på den sammenhæng, der er mellem (M's) klager under punkterne a og b, idet jeg går ud fra, at amtets og justitsministeriets afgørelse om ikke at pålægge (H) at betale bidrag til (B) før den 20. august 1977 har sammenhæng med, at amtet og justitsministeriet dels har anset (M) for bidragspligtig efter resolutionen af 29. september 1976 også efter den 27. (29.) november 1976, dels ikke har ment at burde ophæve denne bidragspligt med tilbagevirkende kraft.

Under henvisning til det ovenfor anførte finder jeg at burde anmode justitsministeriet om at ville tage sagen op til fornyet overvejelse og at ville fremkomme med sine bemærkninger til det anførte - eventuelt efter forud indhentede udtalelser fra amtet, samt fra socialministeriet for så vidt angår de spørgsmål, der har relation til børnetilskudsloven og inddrivelsesloven.

...«

I skrivelse af 9. juni 1980 til justitsministeriet anførte Fyns amt følgende:

»...

Ad punkt A) i ombudsmandens skrivelse ... vedrørende refusion af det af Middelfart kommune forskudsvis udbetalte bidrag til det den 7. april 1963 fødte fællesbarn (B) for tiden *fra den 29. september til den 29. november 1976*.

Moderen har nu ifølge vedlagte rapport af 5. maj 1980 (politirapport; min bemærkning) side 5 erkendt, at faderen direkte til hende har betalt bidraget for denne periode, og man må formode, at det sociale udvalg i Middelfart kommune, når det bliver gjort bekendt hermed, vil frafalde at kræve det forskudsvis udbetalte bidrag refunderet af faderen for nævnte periode. Man er i øvrigt enig i, at udvalgets afgørelse i påkommende tilfælde vil kunne indbringes for amsankenævnet og om fornødent eventuelt for fogedretten.

Ad punkt B) i ombudsmandens skrivelse ... vedrørende spørgsmålet om bidraget for perioden *fra den 29. november 1976 til den 29. august 1977*.

Ombudsmanden har her givet udtryk for, at det må anses for mest nærliggende at antage, at det faderen ved resolutionen af 29. september 1976 pålagte bidrag må anses for bortfaldet fra det tidspunkt, hvor barnet tilmeldtes faderens bopæl den 27. november 1976, og at moderen iøvrigt ikke kan antages at have været berettiget til i medfør af børnelovens § 18, stk. 2, at begære bidraget inddrevet og som følge deraf ej heller til at få det udbetalt forskudsvis af Middelfart kommune.

Ombudsmanden har under henvisning hertil udbedt sig en udtalelse om, hvorvidt der ikke under disse omstændigheder bør foretages en ændring af amtets påtegning af 24. august 1977, således at bidraget bortfalder med virkning fra den 29. november 1976 i stedet for den 29. august 1977.

Amtet skal hertil for sit vedkommende bemærke, at ganske vist indeholder børnelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., hjemmel til, når ganske særlige omstændigheder foreligger, at lade et bidrag bortfalde med tilbagevirkende kraft; men det er dog amtets opfattelse, at denne undtagelsesbestemmelse ikke hjemler overøvrigheden ret til *at træffe afgørelse i en tvist mellem parterne* om, hvorvidt den bidragsberettigede har mistet retten til et fastsat bidrag, f.eks. i henhold til en tidligere indgået aftale, eller fordi bidragsberettigede ikke opfyldte betingelserne i henhold til børnelovens § 18, stk. 2, for at kunne begære bidraget inddrevet.

Såfremt bestemmelsen i børnelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., blev benyttet til i sådanne tilfælde at foretage ændring med virkning for allerede forfaldne bidrag, ville overøvrigheden træffe en konstaterende afgørelse, der i henhold til lovgivningen er henlagt til de bidragsinddrivende myndigheder, og en sådan afgørelse ville formentlig afskære den bidragsberettigede fra at få spørgsmålet prøvet af de bidragsinddrivende myndigheder.

Som nævnt i amtets tilbagesendelsespåtegning af 4. oktober 1977 til justitsministeriet var det ikke oplyst for amtet, at faderen havde indstillet betalingen af bidraget til (B) med udgangen af november måned 1976, og at bidraget måske kunne være bortfaldet fra et tidligere tidspunkt end fastsat ved amtets resolution.

Man skal imidlertid tilføje, at selvom de nu foreliggende oplysninger havde foreligget, da amtet traf afgørelse den 24. august 1977, ville amtet dog ikke have truffet bestemmelse om bortfald af bidraget fra den 29. november 1976, men man ville til påtegningen af 24. august 1977 have tilføjet, at der ikke med denne var taget stilling til, hvorvidt moderens ret til bidraget var bortfaldet fra et tidligere tidspunkt.

Amtet mener heller ikke nu at kunne træffe bestemmelse om bortfald af det nævnte bidrag med virkning fra den 29. november 1976.

Efter amtets opfattelse bør socialudvalget i Middelfart opfordres til påny også at overveje, om der er grundlag for at afkræve manden bidraget for perioden 29. november 1976 til den 29. august 1977, idet man herved forudsætter, at denne afgørelse kan indbringes for amtsankenævnet og eventuelt fogedret.

Man skal endvidere ex tuto tilføje, at påtegningen af 14. august 1977 på resolutionen om bortfald af bidraget fra den 29. august 1977 ikke på nogen måde tilsigtede at tillægge moderen ret til bidraget *indtil* dette tidspunkt, uanset om dette var bortfaldet fra et tidligere tidspunkt, selvom moderen, jfr. hendes udtalelser til rapportkontinuationerne af 6. og 8. maj 1980, har opfattet amtets skrivelse af 28. august 1977, hvoraf genpart beror i sagen, således.

Ad punkt C) i ombudsmandens skrivelse ..., vedrørende det tidspunkt fra hvilket moderen tilpligtes at betale bidrag til barnet (B).

Man skal vedrørende dette spørgsmål bemærke, at der ikke er nogen nødvendig sammenhæng mellem det tidspunkt, fra hvilket faderen i medfør af børnelovens § 16 fritages for at betale bidrag til (B), og det tidspunkt fra hvilket moderen tilpligtes at betale bidrag til nævnte barn, således at disse tidspunkter nødvendigvis må falde sammen.

Det forekommer således i praksis ikke sjældent, at et barn efter aftale mellem parterne flytter f.eks. fra moderen til faderen kortere eller længere tid, efter at et halvårsbidrag er forfaldet. I disse tilfælde vil faderen først blive fritaget for det ham pålagte bidrag fra førstkommande forfaldsdag efter, at barnet fik ophold hos ham, medens moderen vil blive tilpligtet at betale bidrag fra den dag, barnet flyttede til faderen, med mindre parterne også er enige om anden ordning af bidragsspørgsmålene, og en sådan aftale ikke kommer i strid med det offentliges ret til refusion af forskudsvist udbetalt bidrag.

Når moderen ikke, som af faderen begæret, blev tilpligtet at betale bidrag fra den 1. august 1977, skyldes dette, at moderen også i august måned 1977, indtil amtet den 24. august 1977 traf afgørelse i sagen, havde underholdt barnet i et sådant omfang, at man ikke fandt det rimeligt under hensyn til børnelovens § 13, stk. 2, at pålægge hende bidrag med tilbagevirkende kraft. Man fandt tværtimod, at der burde gives hende en kortere frist til eventuelt at indrette sig på, at hun ikke fik bidragsfritagelse ved at have barnet boende hos sig i større eller længere tidsrum.

Amtet finder fremdeles ikke grundlag for at ændre det tidspunkt, fra hvilket moderen blev pålagt bidrag.

...«

I skrivelse af 2. juli 1980 til justitsministeriet anførte socialministeriet - efter brevveksling med sikringsstyrelsen - følgende:

»... i henhold til børnetilskudslovens § 21 kan børnebidrag, når det ikke betales på forfaldsdagen, fordres udbetalt forskudsvist af social- og sundhedsforvaltningen af den, der har ret til at indkræve bidraget i medfør af § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling.

Retten til at indkræve bidraget tilkommer den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, hvis pågældende har forældremyndigheden over barnet eller har barnet lovligt i pleje.

Efter lovens § 22, stk. 4, skal betingelserne for forskudsvist udbetaling være opfyldt på bidragets forfaldsdag.

I det forelagte tilfælde har moderen, der har fået udlagt børnebidrag forskudsvist, ikke del i forældremyndigheden.

Barnet boede indtil 29. november 1976 hos moderen, men flyttede på dette tidspunkt sammen med faderen i dennes bolig og blev samtidig tilmeldt folke- registret på faderens adresse. Uanset at barnet efter flytningen den 29. november 1976 har opholdt sig en stor del af tiden hos moderen, må det efter socialministeriets opfattelse anses for tvivlsomt at betragte moderen som den, der har afholdt udgifterne ved barnets forsørgelse efter den 29. november 1976. Socialministeriet finder heller ikke, at der efter det oplyste er grundlag for at antage, at der har foreligget en situation, der kan sidestilles med, at moderen har haft barnet i pleje.

Efter socialministeriets opfattelse vil det ved forskudsvis udbetaling af børne- bidrag i almindelighed være tilstrækkeligt, at kommunerne for at sikre, at betingelserne efter børnetilskudslovens § 21 er opfyldt, udbetaler bidrag på grundlag af en bidragsresolution og en på tro og love underskrevet ansøgning fra den, der ifølge resolutionen er bidragsberettiget. Hvis særlige forhold gør sig gældende, som f.eks. i den konkrete sag, hvor der forelå flere usæd- vanlige omstændigheder, bør kommunerne for at påse, at betingelserne er opfyldt, imidlertid undersøge rigtigheden af de afgivne oplysninger.

Af den foreliggende sag fremgik det af en bidragsresolution af 29. august 1976 og af en senere påtegning, at bidrag skulle erlægges halvårsvis forud til de 2 børn, men månedsvis forud til det 3. barn, og at bidraget til sidstnævnte barn bortfaldt med virkning fra den 29. august 1977.

Hertil kommer, at moderen i perioden fra november 1976 til august 1977 har fået udlagt bidrag forskudsvis til 2 af børnene. Først - efter opfordring fra kommunen - søger hun bidrag udlagt forskudsvis for det 3. barn den 26. au- gust 1977, næsten eet år efter første forfaldsdag og umiddelbart efter at reso- lutionen var påtegnet om, at bidrag til det 3. barn bortfaldt. På denne bag- grund burde der efter socialministeriets opfattelse af socialforvaltningen have været iværksat en nærmere undersøgelse af, om betingelserne efter børnetil- skudslovens § 21 var opfyldt.

Oplysning om, hvem der fik udbetalt børnetilskud til det pågældende barn, og hvor barnet var tilmeldt folkeregistret - oplysninger som findes i social- og sundhedsforvaltningen - ville have været tilstrækkelige oplysninger til konstatering af, at moderen i det konkrete tilfælde næppe var berettiget til at få ud- lagt bidrag forskudsvis.

Efter børnetilskudslovens § 34, stk. 2, skal der ske tilbagebetaling, hvis nogen mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter loven.

Efter det oplyste må det dog anses for tvivlsomt, om moderen har modtaget bidraget i ond tro. I denne forbindelse skal man henvise til, at moderen har søgt bidrag udlagt forskudsvis efter opfordring fra kommunen. Moderen er ikke blevet spurgt, om hun havde forældremyndigheden over barnet eller havde barnet i pleje, men hun har på et ansøgningsskema anført, at barnet opholdt sig hos hende. Under hensyn til at barnet faktisk opholdt sig hos mo- deren en stor del af tiden og måske netop på det tidspunkt, hvor ansøgningen blev underskrevet, er der derfor næppe tilstrækkeligt grundlag for at antage, at moderen har afgivet den nævnte oplysning i ond tro.

Det tilføjes, at ifølge børnetilskudslovens § 32, stk. 2, kan afgørelser truffet af de sociale udvalg indbringes for amtsankenævnet.

...«

Med skrivelse af 9. oktober 1980 fra justitsministeriet modtog jeg amtets og socialministeriets udtalelser.

Justitsministeriet meddelte, at ministeriet for sit vedkommende fortsat kunne henholde sig til sin afgørelse af 13. juli 1978, idet ministeriet herved »kan henholde sig til det i udtalelsen fra Fyns amt anførte.«

I en skrivelse til M udtalte jeg herefter følgende:

»...

Efter min mening har amtets og justitsministeriets behandling af dette spørgsmål (om bortfald af bidrag til (B)) ikke været helt fyldestgørende. Efter min mening havde det været rigtigst, om amtet og justitsministeriet - på grundlag af de oplysninger, der forelå for amtet og justitsministeriet, jfr. for ministeriets vedkommende specielt Deres skrivelse af 16. september 1977 - havde taget (foranlediget, at der blev taget) nærmere kontakt med Dem og Deres fraskilte hustru med henblik på afklaring af, hvorvidt Deres bidragspligt allerede var bortfaldet på et tidligere tidspunkt (end fra den 29. august 1977). - Amtet har vel i sin udtalelse af 9. juni 1980, som justitsministeriet har henholdt sig til i sin udtalelse af 9. oktober 1980, præciseret, »at påtegningen af 24. august 1977 på resolutionen om bortfald af bidraget fra den 29. august 1977 ikke på nogen måde tilsigtede at tillægge moderen ret til bidraget *indtil* dette tidspunkt, uanset om dette var bortfaldet fra et tidligere tidspunkt, selvom moderen, jfr...., har opfattet amtets skrivelse af 28. august 1977 (skal formentlig være 24. august 1977; min bemærkning), hvoraf genpart beror i sagen, således«. Men forholdet var det, at amtets skrivelse naturligt måtte forstås som en uforbeholden tilkendegivelse om, at Deres bidragspligt først ophørte den 29. august 1977. En tilsvarende opfattelse fandt da også udtryk i amtets udtalelse af 4. oktober 1977 til justitsministeriet, samt i amtets udtalelse af 15. maj 1979 til mig i anledning af Deres klage til mig (»... at amtet efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger om barnets ophold hos moderen ikke fandt grundlag for at lade bidraget til (B) bortfalde fra et tidligere tidspunkt end førstkommande forfaldsdag den 29. august 1979 ...«).

Jeg har gjort amtet og justitsministeriet bekendt med min opfattelse.

Jeg har dog ikke fundet helt tilstrækkelig anledning til at foretage videre i forhold til amtet og justitsministeriet.

Jeg har imidlertid samtidig hermed sendt det sociale udvalg i Middelfart kommune

1) en ekstrakt-kopi af min skrivelse af 6. marts 1980 til justitsministeriet (den - overvejende - del af skrивelsen, der vedrører spørgsmålet om børnebidrag til (B),

2) kopier af Fyns amts, socialministeriets og justitsministeriets ovenfor nævnte udtalelser af 9. juni, 2. juli og 9. oktober 1980.

Jeg har samtidig meddelt det sociale udvalg i Middelfart kommune, at jeg går ud fra, at udvalget under hensyntagen til de nu foreliggende oplysninger og synspunkter, herunder socialministeriets udtalelse af 2. juli 1980, vil tage op til fornyet overvejelse, om der er grundlag for at afkræve Dem det i sagen omhandlede børnebidragsbeløb vedrørende (B) på 3.449,- kr. (for perioden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977), som kommunen har udbetalt forskudsvis til Deres fraskilte hustru. Jeg har bedt socialudvalget underrette mig om den afgørelse, der træffes vedrørende dette spørgsmål. Jeg henleder i øvrigt Deres opmærksomhed på, at De, såfremt det sociale udvalg - uanset de nu foreliggende oplysninger og synspunkter - måtte fastholde et krav mod Dem på (dele af) det ovennævnte beløb, vil kunne påklage afgørelsen til amtsankenævnet. Over amtsankenævnets afgørelse vil De kunne klage til mig.

Såfremt kommunen måtte søge beløbet inddrevet hos Dem ved udpantning eller løntilbageholdelse, vil De kunne gøre Deres indsigelser gældende over for fogeden.«

I skrivelse af 10. december 1980 til mig anførte det sociale udvalg i Middelfart kommune følgende:

»...

På grundlag af de foreliggende oplysninger om omstændighederne i forbindelse med den forskudsvis udbetaling af det omhandlede bidrag: 3.449 kr. til (H) må man erklære sig uenig med de bemærkninger, der er udtalt i socialministeriets påtegningsskrivelse af 2. juli 1980 ... om socialministeriets opfattelse af kommunens handlemåde i forbindelse med den forskudsvis bidragsudbetaling.

Efter de foreliggende oplysninger forelå der ved bidragsudbetalingen dels en udskrift af Fyns amts forhandlingsprotokol i separations- og skilsmissesager, hvoraf det fremgik, at manden ved skilsmissen fik overdraget forældremyndigheden over fællesbarnet (B), født 7.4.1963, medens forældremyndigheden over de to øvrige fællesbørn blev tillagt hustruen. Det hed i udskriften af forhandlingsprotokollen blandt andet videre --« de er enige om, at manden indtil videre bidrager til alle tre børn med normalbidraget fra skilsmissebevillingens dato, således at bidraget til (B) forfalder månedsvis forud og bidraget til de to andre børn halvårsvis forud«...

Herudover forelå der Fyns amts resolution af 24. august 1977 om bortfald af (M's) bidragspligt med virkning fra den 29. august 1977. Endelig forelå der ansøgningsskemaet fra moderen i udfyldt og underskrevet stand.

Man mener derfor ikke, at den udbetalende sagsmedarbejder i social- og sundhedsforvaltningen kan siges at have begået egentlige fejl eller undladelser i forbindelse med bidragsudbetalingen. Det kan naturligvis diskuteres, om der har foreligget et plejeforhold eller ikke, men det må dog anses for godtgjort, at barnet i perioder hver måned var i en form for pleje hos moderen, og da barnet på tidspunktet for udbetalingen af det omhandlede bidrag var over

14 år, kræves der i følge bistandslovens § 65, stk. 1, ingen plejetilladelse, hvorfor medarbejderen på forhånd kunne se bort fra at undersøge dette forhold. Det er i øvrigt - så vidt det er udvalget bekendt - ikke praksis i kommunerne, at man går ind i minutiøse undersøgelser ved bidragsudbetalinger. Det kan i den forbindelse nævnes, at der har været planer om en EDB-løsning med automatisk bidragsudbetaling hvert halve år.

Efter en telefonisk drøftelse med sikringsstyrelsen er man enig med sikringsstyrelsen i, at der foreligger en situation, hvor såvel barnemoderen som social- og sundhedsforvaltningen har handlet i god tro, og hvor overøvrigheden har fulgt almindelig praksis med hensyn til fritagelse for bidrag, men at der på den anden side også foreligger en situation, hvor barnefaderen er blevet pådraget en bidragsgæld, og at rimeligheden heraf kan diskuteres. Dog kan man hævde, at faderen burde have søgt fritagelse for bidragspligten på et langt tidligere tidspunkt.

Efter omstændighederne vil man herfra se velvilligt på at skabe en mulighed for, at den omhandlede bidragsgæld på 3.449 kr. ikke afkræves.

Der er i lov om børnetilskud og andre familiedydelser ingen direkte hjemmel til at undlade en sådan afkrævning på det foreliggende grundlag.

Socialstyrelsen mener imidlertid, at man med henvisning til forudsætningerne for børnetilskudslovens § 21, stk. 1, kunne undlade at afkræve faderen bidraget.

Såfremt socialministeriet kan bekræfte sin enighed heri og giver samtykke til, at undladelse af afkrævningen ikke får refusionsmæssige konsekvenser for kommunen, vil man gerne tage sagen op til velvillig behandling.

Socialministeriet er i dag tilskrevet om disse to forhold.«

Den 23. februar 1981 meddelte socialministeriet mig, at ministeriet i en skrivelse af samme dato havde skrevet således til det sociale udvalg i Middelfart kommune:

»I skrivelse af 10. december 1980 har det sociale udvalg i Middelfart kommune under henvisning til skrivelse af samme dato til folketingets ombudsmand udbedt sig en udtalelse om de refusionsmæssige konsekvenser for kommunen ved ikke at afkræve (M) det i sagen omhandlede bidrag vedrørende (B), stort 3.449 kr. for perioden: 29. september 1976 - 29. august 1977, som kommunen har udbetalt forskudsvis til den fraskilte hustru.

I denne anledning skal socialministeriet efter brevveksling med sikringsstyrelsen meddele, at det i henhold til socialministeriets cirkulære af 27. december 1976 om regnskabsaflæggelse og refusion, pkt. 15, er en forudsætning for opnåelse af refusion, at de i lovgivningen fastsatte betingelser for ydelsen er opfyldt.

Som meddelt i skrivelse herfra af 2. juli 1980, finder socialministeriet ikke, at moderen i den omhandlede periode har været berettiget til i medfør af børnetilskudslovens § 21, jfr. § 18, stk. 2, i lov om børns retsstilling at få bidraget udlagt forskudsvis. Det udlagte beløb vil efter socialministeriets opfattelse derfor heller ikke kunne anmeldes til refusion.

Socialministeriet skal endvidere meddele, at afgrænsningen af den personkreds, der kan kræve bidrag udlagt forskudsvis efter børnetilskudslovens § 21, er den samme som for den personkreds, der har ret til at indkræve bidrag.

Antages det som ovenfor, at moderen ikke havde ret til at få bidrag udlagt forskudsvis, ville hun således heller ikke være berettiget til at indkræve bidraget direkte hos faderen. Efter socialministeriets opfattelse hjemler børnetilskuds-

lovens § 28 ikke kommunen ret til at indkræve et bidrag, som bidragsberettigede ikke havde krav på, d.v.s. kommunen kan ikke ved at udbetale bidrag forskudsvis indtræde i en ret, som ikke eksisterer. I denne forbindelse bemærkes, at amtet i skrivelse af 9. oktober 1980 har udtalt, »at påtegningen af 24. august 1977 om bortfald af bidraget fra den 29. august 1977 ikke på nogen måde tilsigtede at tillægge moderen ret til bidraget indtil dette tidspunkt...«.

Om det øvrige af kommunen anførte herunder spørgsmålet om, hvorvidt sagsbehandlingen var korrekt, kan socialministeriet henholde sig til det i ministeriets ovennævnte skrivelse af 2. juli 1980 anførte.

Socialministeriet går ud fra, at der ikke opkræves bidrag for tiden 29. september - 29. november 1976, idet den fraskilte hustru, (H), efter det i Fyns amts skrivelse af 9. juni 1980 oplyste har erkendt at have modtaget betaling direkte fra (M) for denne periode.

Om der eventuelt skal kræves tilbagebetaling fra moderen af dette beløb må bero på en konkret vurdering af sagen, jfr. børnetilskudslovens § 34, stk. 2.«

Med skrivelse af 25. februar 1981 sendte det sociale udvalg mig en kopi af socialministeriets ovenstående udtalelse og anførte følgende:

»Det fremgår, at moderen efter socialministeriets opfattelse ikke har været berettiget til at få bidraget for perioden 29.9.1976 til 29.8. 1977 udlagt forskudsvis, og at socialministeriet følgelig ikke mener, at beløbet vil kunne anmeldes til refusion.

Om det af det sociale udvalg anførte om sagsbehandlingen i kommunen har socialministeriet henholdt sig til ministeriets skrivelse af 2. juli 1980.

Det sociale udvalg kan ikke være enig i socialministeriets opfattelse i sagen. Man må holde på, at der ikke kan siges at være begået egentlige fejl eller undladelser af den udbetalende sagsmedarbejder i social- og sundhedsforvaltningen i forbindelse med bidragsudbetalingen.

Efter det sociale udvalgs mening bør kommunen, såfremt der sker en undladelse af yderligere afkrævning af bidraget for den omhandlede periode, kunne anmelde beløbet til fuld statsrefusion efter børnetilskudslovens almindelige regler.

Udvalget hører gerne ombudsmandens mening om sagen.«

I skrivelse af 10. marts 1981 meddelte jeg det sociale udvalg, at jeg ikke fandt at burde tage stilling til den foreliggende uenighed mellem ministeriet og udvalget om det nævnte refusionsspørgsmål, men havde sendt ministeriet en kopi af udvalgets skrivelse af 25. februar 1981.

Det sociale udvalg meddelte mig herefter i skrivelse af 30. marts 1981 følgende:

»Idet man henviser til tidligere korrespondance i klagesagen vedrørende indkrævning af underholdsbidrag hos (M), senest ombudsmandens skrivelse af 10. marts 1981, skal man venligst meddele, at sagen vedrørende det omhandlede underholdsbidrag på 3.449 kr. har været gjort til genstand for en fornyet overvejelse. I den forbindelse har det været undersøgt, om klienten opfylder betingelserne for eftergivelse af bidraget, jfr. børnetilskudslovens § 31. Dette ses imidlertid ikke at være tilfældet.

Det sociale udvalg har herefter revurderet sagsgangen i forbindelse med den forskudsvis udbetaling af de 3.449 kr. for perioden 29.9.1976 til 29.8.1977.

I den forbindelse må man herfra erklære sig uenig med socialministeriets opfattelse af sagen, således som den kommer til udtryk i ministeriets påtegningssvar til justitsministeriet af 2. juli 1980, og som den fremgår af ministeriets brev af 23. februar 1981 til det sociale udvalg.

Det er ministeriets opfattelse, at barnet efter flytningen den 29. november 1976 har opholdt sig en stor del af tiden hos moderen, men at det efter ministeriets opfattelse må anses for tvivlsomt at betragte moderen som den, der har afholdt udgifterne ved barnets forsørgelse efter samme dato.

Det sociale udvalg mener også, at barnet har haft ophold hos moderen en del af tiden efter 29. november 1976, og udvalget finder det ikke godtgjort, at moderen ikke skulle være berettiget til at indkræve bidraget indtil 29. august 1977.

Det sociale udvalg mener ikke, at der har været tale om mangler ved sagsbehandlingen i forbindelse med udbetalingen af det omhandlede bidrag. Den procedure, der er fulgt i forbindelse hermed, svarer til, hvad der er tilfældet i langt de fleste kommuner, og det må erindres, at der udover barnemoderens erklæring ved bidragsudbetalingen forelå en bidragsresolution med en ret ny påtegning af 24. august 1977 om bortfald af bidraget fra den 29. august 1977. At man - som anført i amtets skrivelse af 9. oktober 1980 - ikke på nogen måde tilsigtede at tillægge moderen ret til bidraget indtil 29. august 1977, er efter udvalgets mening ikke afgørende i sagsbehandlingen.

Udvalget må herefter konkludere, at moderen efter de her foreliggende oplysninger har været berettiget til at indkræve det omhandlede bidrag og dermed også berettiget til at begære det forskudsvis udbetalt. Udvalget ser sig herefter nødsaget til at fastholde kravet mod (M).

...«

Den 9. april 1981 meddelte det sociale udvalg M en afgørelse i overensstemmelse med udvalgets skrivelse af 30. marts 1981 til mig og oplyste ham om, at afgørelsen kunne indbringes for amtsankenævnet.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 25. februar 1982 meddelte amtsankenævnet for Fyns amt mig, at ankenævnet i et møde den 15. samme måned havde truffet beslutning om, at M ikke var pligtig at betale nogen del af de 3.449 kr., der var udbetalt til H forskudsvis som underholdsbidrag vedrørende B for perioden fra den 29. september 1976 til den 29. august 1977.

Jeg meddelte herefter amtsankenævnet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.